

VET-TEAM SPECIALPRAKSIS FOR SVIN OG MINK

Anne Ovesen
Anne Schultz
Bjarne Petersen
Sif Holmgaard
Gerben Hoornborg
Lene Thorup
Lise Lotte Koldsø Pedersen
Maja Kobberø
Marianne Søkilde
Simon Smed Sørensen
Søren Christiansen
Thomas Hansen

LAVHEDEVEJ 28 A
7500 HOLSTEBRO

TLF. 70 25 74 70
FAX 70 25 74 71

WWW.VET-TEAM.DK

I dette nummer:

- *Hvalpesæson 2020*
- *Urinvejslidelser*
- *Sommervaccination*

Hvalpesæsonen 2020 set gennem Vet-Team dyrlægenes briller

Hvalpesæsonen i år fik en rigtig god start, vejret var passende køligt sidst i april måned, så tæverne var redefaste under fødslen og i dagene efter, og hvalpene blev født passende tidligt i år – langt hovedparten inden maj måned på de fleste farme – tager man den 1. maj med var nok 85% af hvalpene født på minkfarmene. Imidlertid fik det brat ende, og vi erfarer, at der ikke blev født så mange flere hvalpe i maj måned. Tæverne har været i passende huld på farmene – da færre tæver har haft fødselsvanskeligheder medførende reduceret tab af tæver.

Hvalpene var godt livskraftige om end ikke alle var lige store ved fødslen. Hvordan det så end hænger sammen, har næsten alle minkavlere oplevet en noget højere goldprocent i år – uanset hvilken fodercentral der var tilknyttet farmen. Tabsprocenten efter fødslen er registreret som lidt øget i forhold til 2019, så rigtig mange har en samlet gold- og tabsprocent over 2019 niveauet.

Antallet af farme med fedtede hvalpe også kaldet PWD på nudansk (Pre Weaning Diarrhoe) har været mindre i år, og mange er sluppet yderst billigt omkring dette problem. Vi fornemmer at færre har haft alvorlige problemer i år, men vejret har som sagt også været godt minkvejr.

Den stærke varme i pinsen og umiddelbart efter gav nogle farme store udfordringer med yverbetændelse blandt tæverne en lidelse, der er svær at opdage, før det er for sent, og nogle farme har mistet mange tæver på dette grundlag.

I skrivende stund gøres der flittigt brug af varmekasser til de hvalpe, der ikke kan klare sig uden indsats fra farmens side. Selv om det ser noget rodet ud i disse kasser, er de livsreddende, og op mod 90% af de indlagte hvalpe kommer sig

På nogle farme ser vi i dag pludselige dødsfald blandt ellers ganske trivelige hvalpe. Obduktioner viser intet umiddelbart patologisk – udover nogen dehydrering, og vi ved jo, hvor vigtigt det er for hvalpene med væske, hvorfor mange anvender forskellige former for væsketildeling til hvalpene.

Husk at få uddelt hvalpene fra de større kuld – når hvalpene er 45 dage, kan de klare sig selv, og de største bør flyttes i ny redekasse, mens tæven beholder resten af kullet.

Vi har i dag fået oplyst, at der desværre er fundet Covid19 i en nordjysk minkfarm, og at FVST ud fra forsigtighedsprincippet har besluttet, at alle dyrene skal aflives. Dyrene på farmen udviste vejrtrækningsproblemer og forøget dødsfald. Skulle noget lignende optræde på minkfarme her i området, så tøv ikke med at få materiale indsendt til undersøgelse.

Urinvejslidelser

Sygdomme i urinvejene er udbredt blandt mink i juni og juli måned og ofte skyldt i pludselige dødsfald blandt især de større hanhvalpe, der æder en masse foder og dermed også udskiller mange affaldsstoffer til urinen. Problemet ses mere og mere hos tæver, efterhånden som også de bliver større. Oftest vil de døde hvalpe være våde på bugen, og udefra kan blæren føles gennem bugvæggen som en golfbold, der ruller rundt nederst i bækket. Ved obduktion findes en stor spændt misfarvet blære, ofte rødviolet grundet et blodigt indhold. Inde i blæren kan ses urin iblandet blod med eller uden små blæresten. Ikke sjældent er det tillige muligt at finde infektion og sten i nyrerne. Når der kommer bakterier i urinen, stiger pH, og så udfældes der krystaller, som omdannes til blæresten. Man kan selv undersøge, om hvalpene er i risikogruppen ved anvendelse af en pH-stick. Hvis urinens pH er over 6,4, så er hvalpen i risiko for at få blærebetændelse /blæresten. Det gælder altså om at holde urinens pH på et tilstrækkeligt lavt niveau, og det kan gøres vha. uorganiske syrer (svovlsyre og fosforsyre) eller eksempelvis ammoniumchlorid.

Mink med blærebetændelse

Urinsten

Ammoniumchlorid kan fås ved henvendelse til de firmaer der handler med minkartikler og nogle foderstofhandler.

Har man på farmen tidligere haft urinvejsproblemer hos minkene, bør man forebygge og den billigste måde er anvendelse af Ammoniumchlorid i dosis på 2 kg pr. ton foder daglig. Er problemet opstået, skal man den første uge anvende 3 kg pr ton foder og herefter reducere til de 2 kg. Forebyggelse bør starte allerede her i den sidste del af juni måned

For at modvirke afsmag i foderet er det vigtigt først at tilsætte ammoniumchlorid til foderet umiddelbart før, det skal fodres ud. Får det lov at stå i fodermaskinen i nogen tid, giver det anledning til afsmag.

Blærebetændelse / blæresten kan forbygges ved, at minken får så meget vand igennem kroppen som muligt, så de små krystaller bliver skyllet ud af blæren. Der skal derfor være fokus på at få så meget vand i foderet som overhovedet mulig i denne periode.

Hvis der på farmen dør en del mink med blærelidelser, kan det blive nødvendigt at anvende antibiotica for at komme problemet til livs.

Sommervaccination

Mange farme har vintervaccineret deres avlsdyr for at give hvalpede de bedste immunologiske betingelser gennem råmælken i deres første leveuger og hermed "spare" sommervaccinationen af hvalpene. Ved en vintervaccination er hvalpene rimeligt beskyttet mod de sygdomme tæverne er vaccineret mod indtil midt juli, hvorefter beskyttelsen er borte. Efter vintervaccinerede tæver skal man vente indtil midt juli, før man vaccinerer hvalpene, fordi mælkeantistofferne skal være ude af kroppen.

På de farme, hvor der ikke vintervaccineres, er hvalpene ubeskyttede, og man bør derfor sommervaccinere alle hvalpene fra starten af juli måned, hvor deres immunapparat er klar til at danne antistoffer.

Da en del farme har undladt at vaccinere minkene de sidste par år af økonomiske grunde, ved vi at smittetrykket stiger med risiko for akutte udbrud, og vi beder jer derfor overveje om ikke jeres dyr bør vaccineres i år.

